

Zorgenbrief SRA-bestuur Standard Business Reporting

Versterk procesregie en herijk strategie om standaardisatie digitale verantwoordingsketen een boost te geven

Als voorstander van slimmere gegevensuitwisseling tussen de overheid en derde partijen en daarmee van SBR, maakt het SRA-bestuur zich grote zorgen over de standaardisatie van de digitale verantwoordingsketen. Voornaamste zorgen betreffen de strategie, de praktische haalbaarheid van de output, het ontbreken van prikkels om de keten te herorganiseren, de legitimiteit van de uitvraag door partijen en de privacy van de ondernemer.

Met name het ontbreken van de koppeling met de praktijk vanaf de tekentafel is debet aan stagnatie in het proces en het (als gevolg daarvan) zoeken naar ad hoc-oplossingen. Ondanks dat een en ander nog moet worden uitgerold in de laatste schakel van de digitale verantwoordingsketen, de kantoororganisaties van de (fiscaal) intermediairs, is men aan de voorkant van de keten al druk bezig met de volgende verdieping en verbreding van de toepassing van SBR. Het SRA-bestuur roept uitvragers (overheid, banken, Kamer van Koophandel, CBS en SBR-gremia) en softwareleveranciers in deze brief op om in een rondetafelconferentie gezamenlijk de SBR-strategie te herijken en de procesregie te versterken.

Inhoud & praktijk niet centraal

In 2011 heeft de overheid besloten dat SBR het verplichte kanaal wordt voor de system2system communicatie van de (financiële) verantwoordingsrapportage van bedrijven aan Belastingdienst, Kamer van Koophandel en CBS. Ondanks dat de intentie is uitgesproken om met alle partijen samen te werken, blijkt dat in de praktijk niet goed uit te pakken. De beheerders van de data (veelal accountants en fiscalisten), die namens bedrijven (financiële) verantwoordingen samenstellen, worden te laat in het proces betrokken. Hierdoor ontbreekt noodzakelijke input voor de praktische haalbaarheid van de bedachte systemen en voor kostenefficiënte, betrouwbare onderlinge communicatie.

Of het nu gaat om de ontwikkeling, implementatie en werking van SBR, Idensys of het huidige machtigingensysteem bij de Belastingdienst: het digitale berichtenverkeer tussen partijen in diverse verantwoordingsketens blijft op micro- & macroniveau tegen de grenzen van systemen aanlopen als er vanaf de eerste systeemcontouren geen koppeling wordt gelegd naar de praktijk. Die koppeling ontbreekt niet alleen in het inhoudelijk-technische proces, vooraf op de tekentafel. Ook wordt tijdens het implementatieproces in de keten vergeten dat de (fiscaal) intermediairs hun processen als laatste schakel in de keten moeten aanpassen. Veelal worden dan pas de kinderziektes manifest. Zo zal het bijvoorbeeld nog twee jaar duren voordat we de nieuwe uitstelregeling in SBR in de praktijk kunnen gebruiken. Technisch mogelijk, maar praktisch nog niet uitvoerbaar dus.

Het SRA-bestuur ziet vanaf 1992 (start van het digitale fiscale berichtenverkeer) een herhaling van zetten in het zoeken naar ad hoc-oplossingen voor het digitaal berichtenverkeer. De afgelopen jaren hebben we teveel gezien dat noodzakelijke ontwikkelingen worden afgeremd door (technische) onhaalbaarheid. Zolang (fiscaal) intermediairs niet vanaf meet aan betrokken worden in het proces en er geen praktische verankering is, blijft deze situatie bestaan. En zullen zij ook de noodzaak en urgentie niet zien om tijdig werk te maken van de inspanningen die in dit kader van hen worden gevraagd.

Toekomstbestendige governance

Het SRA-bestuur maakt zich daarnaast grote zorgen over het ontwikkelde stappenplan voor de implementatie en werking, en de ambitieuze verdieping en verbreding van de toepassing van SBR op weg naar 2020. De visievorming van deze Roadmap is niet altijd te rijmen met de huidige weerbarstige praktijk. Die weerbarstige praktijk laat zien dat (fiscaal) intermediairs inmiddels met zes verschillende, naast elkaar werkende systemen van gegevensuitwisseling moeten werken: SBA werkt met opting out, SBT met opting in, VIA met Q-code, de uitstelregeling kent alleen het beconnummer en aangiften kan iedereen indienen zonder checks. Daarbovenop stelt het SRA-bestuur haar vraagtekens bij de 'Rupsje Nooitgenoeg'-houding van uitvragers, de legitimiteit van de uitvraag gekoppeld aan de privacy van ondernemers, en het vraagstuk wie nu eigenlijk eigenaar is van de data.

Desalniettemin vindt SRA het van belang om vaart te houden in een toekomstbestendige standaardisatie van 'business reporting'. Om daadwerkelijk een stap naar voren te kunnen zetten met de 'Store once, report many'-behoefte van uitvragende partijen, ondernemers en de intermediaire partijen (databeheerders), is onmiddellijke actie vereist. SRA denkt dat de oplossingen voor praktische toepassingen, daadwerkelijke standaardisatie én kostenefficiënte, betrouwbare onderlinge datacommunicatie te vinden zijn in een versterking van de procesregie en een herijking van de strategie. SRA stelt voor om deze zaken met alle betrokken partijen te bespreken tijdens een rondetafelconferentie, op korte termijn te organiseren in Nieuwegein.

Inzoomen op SRA-zorgen

Waarborgen praktische toepasbaarheid

Het fundament en de inhoud van de digitale gegevensuitwisseling wordt bepaald in de taxonomieën. Het zou voor de hand liggen dat deze taxonomieën worden opgesteld in overleg en afstemming met de databeheerders van bedrijven, fiscalisten en accountants, zodat een praktische toepasbaarheid gewaarborgd is. Dat is nu niet het geval. Bovendien is in de praktijk onduidelijk welke partij nu de praktisch-inhoudelijke regie voert en daarop aanspreekbaar is, en met wie de discussie over de inhoud van en eventuele wijzigingen in de verschillende taxonomieën of entry points gevoerd kan worden.

SRA begrijpt in dat kader niet dat de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) slechts een adviserende rol speelt bij een van haar eigen taxonomieën. Dat heeft inmiddels al geleid tot de vaktechnische vaststelling dat een redelijk eenvoudige taxonomie (klein publicatie) op onderdelen niet voldoet aan Titel 9. En bij een meer complexe taxonomie (middelgroot publicatie met controleverklaring waarbij de accountant moet verklaren dat deze aan Titel 9/RJ voldoet), voorzien we bij ongewijzigde werkwijze grote problemen. Het zou de praktische toepasbaarheid ten goede komen als de RJ zelf leidend en aanspreekbaar is in de bepaling van de inhoud van de RJ-taxonomeën.

Legitimiteit, mandaat, eigendom

Daarnaast heeft het SRA-bestuur de stellige indruk dat het premisse voor het vaststellen van de gegevensuitvraag primair bij de uitvragende partijen ligt. De vraag ligt voor met welke legitimiteit deze uitvraag wordt gedaan. Om tot een juiste en volledige verantwoording c.q. rapportage te kunnen komen, lijkt afstemming met de praktijk (welke informatie is voorhanden, in welke systemen, in welk bestandsformaat, uniform of niet?) een vereiste. Elke gegevensuitvraag kent immers een 'incubatieperiode'. Toch leert de ervaring dat er geen of weinig tijdige afstemming met de intermediaire partijen plaatsvindt over de praktische impact van een bepaalde (wijziging in de) gegevensuitvraag.

Een voorbeeld hiervan is het feit dat de NT11 (taxonomie KvK) geen entry point kent voor de publicatiestukken van middelgrote rechtspersonen. 2017 had bij uitstek een jaar kunnen zijn om ervaring op te doen deze rapportage, die vanwege de verplichting om een controleverklaring mee te sturen toch beduidend bewerkelijker lijkt te zijn dan de deponering van jaarstukken voor kleine en micro-entiteiten.

Een ander voorbeeld ligt in het bankendomein, waar in het kader van kredietrevisie een behoorlijk zware rapportage wordt uitgevraagd. De hiervoor benodigde gegevens zitten in uiteenlopende systemen en zijn niet uniform qua bestandsformaat. Ook is er vanuit de praktijk behoefte aan een definitieve oplossing voor het meeleveren van een samenstelverklaring bij een kredietrapportage, ter vervanging van de huidige tussenoplossing; En willen we antwoord op de vraag naar de betekenis van een samenstelverklaring bij een kredietrapportage die veel meer gegevenselementen bevat, die niet per definitie tot de scope van de verklaring behoren.

Verder is een deel van de benodigde informatie voor kredietrapportages, zoals de standaard bankverklaring of informatie over leasecontracten, afkomstig van de banken zelf. Zij leveren deze informatie tot op heden echter niet als databestand of in SBR aan en zadelt de ondernemer of zijn (fiscaal) intermediair met onnodig inefficiënt invoerwerk op. Tel daarbij de extra werkzaamheden voor zogenaamde kredietcomplexen op, en van efficiency blijft weinig over.

In hoeverre willen en kunnen banken en andere uitvragende partijen actief samenwerken met de praktijk in het realiseren van slimme koppelingen zodat data op de meest efficiënte manier verzameld wordt? Bottomline is dat het nu al duidelijk is dat de werkzaamheden van de (fiscaal) intermediair vanwege de SBR-kredietrapportage in bepaalde branches aanzienlijk zijn verzaamd. En de vraag doet zich voor met welk mandaat de uitvrager, in casu de bank, dit dan doet? En wie is eigenlijk eigenaar van de data?

Want intussen hebben ABN AMRO, ING en de Rabobank, verenigd in het FRC, wel ingesteld dat voor het indienen van een kredietrapportage in een ander formaat dan SBR een vergoeding van € 250,- per rapportage betaald moet worden betaald. Krijgen ondernemers of (fiscaal) intermediairs in het kader van een level playing field ook € 250,- voor alle niet digitaal aangeleverde zaken van de banken? Zeker zolang ook de spelregels over welke typen ondernemingen onder de kredietrevisie vallen niet helder zijn, is de ratio van deze als boete ervaren vergoeding moeilijk te begrijpen. Het helpt in ieder geval niet om het argument van administratieve lastenverlichting met overtuiging overeind te houden.

Waarborgen implementatie

Het SRA-bestuur heeft ook zorgen over de oplevering en implementatie van updates in de benodigde software. De beweging richting flexibilisering van releases, waardoor een update op elk moment in het jaar kan vinden, kan leiden tot implementatieproblemen en extra druk op de systemen. Zowel bij softwareleveranciers als aan de kant van accountantskantoren als laatste schakel in de keten. Voor de bestaande taxonomieën wordt het publicatiemoment van de alfa-versie vanaf NT11 verplaatst naar juli i.p.v. mei. De termijn waarbinnen de impactanalyse voor die versie kan worden uitgevoerd, wordt daarmee aanzienlijk korter; de risico's van default daarmee echter groter. Hoe kunnen we er –in het verlengde hiervan- voor zorgen dat elke betrokken partij prikkels ervaart om de keten te herorganiseren?

Waarborgen elektronische ondertekening

Als laatste spreekt het SRA-bestuur haar zorg uit over de ontwikkeling en implementatie van de elektronische ondertekening in het SBR-domein. Binnen het fiscale domein hebben we in het recente verleden ervaren wat digitale ondertekening en certificaten met zich mee brengt. Ook de discussies rond DigiD laten zien dat de elektronische handtekening nog in de kinderschoenen staat. SRA constateert dat er nog te weinig aandacht is besteed aan de positie van de klant/ondernemer, de wijze waarop die zijn handtekening zet en de eisen die daaraan worden gesteld. Ook hier geldt dat niet snel genoeg gekeken kan worden naar de koppeling met de praktijk.

Zorgen handen & voeten geven

Versterk de procesregie en herijk de strategie om de standaardisatie van de digitale verantwoordingsketen een boost te geven. Met de oproep tot deze gezamenlijke inspanning wil het SRA-bestuur handen en voeten geven aan de zorgen die leven. Daartoe neemt zij het initiatief op korte termijn een rondetafelconferentie te organiseren. Het SRA-bestuur nodigt betrokken partijen uit daaraan een bijdrage te leveren. U ontvangt zo spoedig mogelijk een uitnodiging.

Hoogachtend,
Namens SRA

Paul Dinkgreve
Fou-Khan Tsang
Jan Zweekhorst